

Mračna nad českou ekonomikou. Země vyčerpala faktory růstu a konkurenční výhody - Analýza

- CZ24 News | 21. srpna 2023

ČESKO: Česká republika vyčerpala všechny dosavadní faktory růstu, ztratila své konkurenční výhody a dostala se do takzvané pasti středních příjmů, ve které se mohou ocitnout země dohánějící úroveň ekonomicky vyspělých států. Vyplývá to z analýzy konkurenceschopnosti české ekonomiky, kterou ČTK poskytla Hospodářská komora ČR (HK). Důsledkem podle ní bude dlouhodobá hospodářská stagnace, zpomalení růstu mezd a životní úrovně obyvatelstva. Zvrátit by to mohla větší podpora produkce s vyšší přidanou hodnotou.

Česko podle analýzy prospívalo do velké míry z toho, že se otevřelo zahraničním investicím a při výrobě použilo technologické postupy s intenzivním výrobním faktorem práce. Všechna data ale podle HK naznačují, že převážná část přibližování české ekonomiky k průměru EU nastala před rokem 2008, respektive 2009, kdy se v českém hospodářství plně projevila globální finanční krize. Po tomto roce sblížování s EU výrazně ztratilo na dynamice.

Zatímco do roku 2009 se výkonnost české ekonomiky přiblížila k průměru EU o 14 procentních bodů, za celé období po tomto roce o čtyři procentní body. Naproti tomu Polsko se od roku 2009 přiblížilo průměru EU o dvacet bodů. Pokud by byl současný trend vývoje zachován, nelze vyloučit, že za několik dalších let Polsko Českou republiku ekonomicky předstihne, uvedla analýza.

Další sblížování s úrovní vyspělejších států, a to nejen ve mzdách, bude při současné struktuře ekonomiky podle HK velmi obtížné. "Pokud má ekonomika pokračovat v konvergenci (tedy přibližování) a dosáhnout úrovně západních států, bude muset uniknout z pasti středních příjmů, tedy přesunout se k produkci s vyšší přidanou hodnotou. Za takové situace je možné zachovat konkurenceschopnost i při relativně dražší pracovní síle," uvedl prezident komory Zdeněk Zajíček.

Problémem současné české ekonomiky podle expertů je, že generuje pouze nízkou přidanou hodnotu. V mezinárodním srovnání je vytvořená přidaná hodnota jedna z nejnižších v EU, Česku patří 24. příčka z 27 států. Tuzemské ekonomice se tak zatím nepodařilo vystoupit z pasti středního příjmu, tedy přejít na produkci s vyšší přidanou hodnotou.

Pro přesun k produkci s vyšší přidanou hodnotou bude podle HK důležitá investiční a inovační činnost ze strany soukromého sektoru i státu. "Významnou roli ve změně tohoto trendu musí sehrát stát. Vedle strategických investic do energetické, dopravní, datové a další infrastruktury zásadní roli hrají investice do vědy, výzkumu a vzdělávání. Stát musí taktéž motivovat firmy k inovačním aktivitám," upozornil Zajíček.

V ukazateli firemních investic do výzkumu předstihují Česko výrazně sousední Německo a Rakousko. Ačkoliv v roce 2021 dosáhly výdaje českých firem na výzkum a vývoj v poměru k HDP nejvyšší úrovně za celé sledované období, a to 1,25 procenta HDP, jejich hodnota se stále nachází pod průměrem EU, který činí téměř 1,5 procenta HDP. "Bude nezbytné, aby stát zvýšil svou investiční aktivitu, a také aby investiční rozpočet oddělil od toho běžného," uzavřel Zajíček.

[ZDROJ](#)